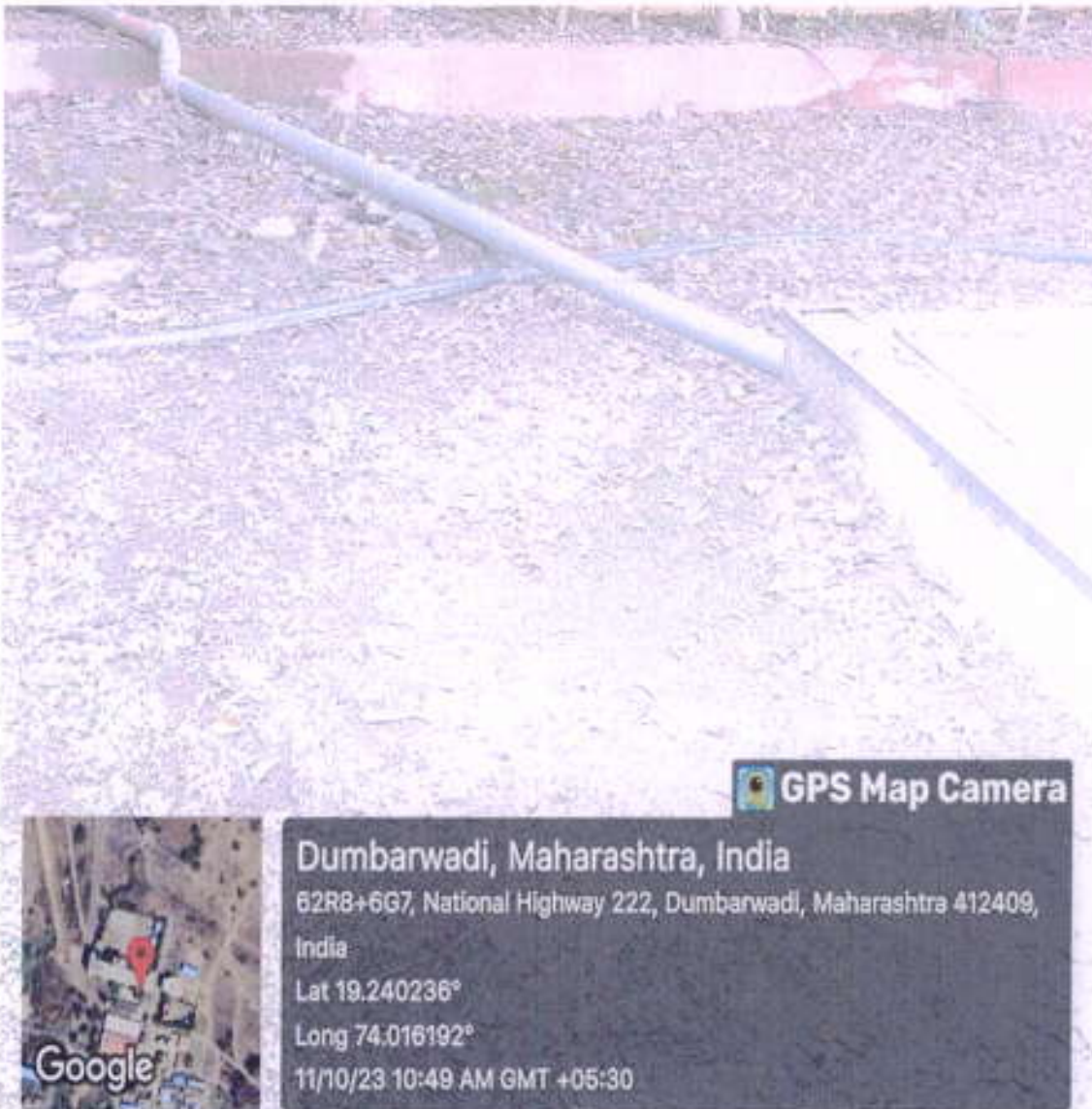

7.1.4 Institution has water management and conservation initiatives in the form of

▪ 1. Rain water harvesting

Rainwater harvesting is an effective and sustainable way for Institute to manage water resources, reduce costs and promote environmental responsibility. It's an excellent example of how educational institution can lead by example in sustainable practices.

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (P
Dumbarwad(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune

▪ 2.Waste water recycling

Sewage treatment plant on Institute campus is essential for safeguarding public health, protecting the environment, and promoting sustainable water management. It serves as example of responsible environmental stewardship and offer educational opportunities for students interested in environmental science and engineering.

▪ 3. Reservoirs/tanks/bore wells

Borewell and tanks on institution campus play a vital role in water supply and sustainability efforts. Borewell and tank is an essential component of Institution campus, ensuring a reliable and sustainable water source for various needs, promoting environmental responsibility, and contributing to cost savings in water management.

VILAS TAMBE WOMEN'S COLLEGE OF EDUCATION (B.ED.)

Dumbarwadi, Otur, Tal - Junnar, Dist - Pune - 412409

- 4. Economical usage/reduced wastage.

Reducing water wastage and promoting economical water usage in institutional campus not only lowers water bills but also demonstrates environmental responsibility. This practice of water drip irrigation practice align with sustainability goals, reduce the strain on local water resources, and contribute to a more eco-friendly and cost-effective campus.

28 | Page

Principal
Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

- Trying to convey Message to avoid Wastage of Water

"DROP OF WATER"

॥ श्री ॥

पाण्याचा प्रत्येक थेंब म्हणजेच अमृत

‘पाणी’ म्हणजे ‘जीवन’ पाण्याशिवाय कोणताही सर्जीव जगू शकत नाही. पहिल्या जीवाची उत्पत्ती पाण्यातच झाली. पाणी हा पृथ्वीवल्गाचा अत्यंत महत्त्वाचा व पुनर्नवपादन व करता येणारा नैसर्गिक घटक ! पृथ्वीच्या एकूण पाण्याची ७५% भाग पाण्याचे व जमिनीत २५% भाग हा जमिनीने व्यापला असला तरी पृथ्वीवरील एकूण पाण्याच्या ९७% पाणी खान्या पाण्याच्या सध्या उपलब्ध आहे. त्यापुढे केवळ ३% प्रत्यक्षात पिण्यायोग्य गोठे पाणी आहे. जगाच्या एकूण लोकसंख्येची १६% लोकसंख्या भारतात आहे. तर एकूण भूभागामधील केवळ २.४% भूभाग भारताचा आहे. एकेदरीत ‘पाण्यावरून मिळते महामुक्त होईल !’ हे वाक्यित बऱ्याच अंशी सत्य आहे. पाण्याची बचत म्हणजेच पाण्याची निर्मिती !

एक लक्षावधा, कमाले राहू व अखिल विश्वाचा जबाबदार घटक या मान्याने प्रत्येकाने आपले पाणी बचतीसाठी कार्यवाही पाहू पाहिजे तर पाणी बचत म्हणजेच पाण्याची निर्मिती असाच वास्तविकता. वासाठी आपण हे करू या !!!

- 1) घरातून बाहेर पाणी जाताना सर्व नळ बंद आहेत का? पाणी घाटी कापणे.
- 2) घरतील सानुकरता असलेले वॉशर्स, सप्लेडर्स, नळ, कौक न बदलण्यात एक-दोन थेंब सात्रभर घटक राहिल्यास विभाग एक नळावरून आठ ते दहा लिटर पाणी वाया जाते. त्यापुढे वरील साधनांची देखीच घुस्वती, देखभाल करा.
- 3) घराच्या बाहेर पळव्यावर किंवा प्रवासात आपण १३ ते १५ लक्षावधी पाण्याची वाटली विकत घेता व संपूर्ण प्रवासात केवळ पिण्यासाठीच पाणी जपून वापरतो. कारण त्यासाठी आपण घेते मोजलेले असतात, पण हिच पाणी वापरण्याची सध्या सगळी, घराबाहेर काढण्याच्या ठिकाणी टँकण्यास वैयक्तिक रस्त्यावर आपण बरेच पाणी बचत करू शकतो.
- 4) घरी आलेल्या पाहुण्यांना गारस किंवा लंथा पसल पाणी देतो. घाहूने जगातील गरजे इतके २-४ घोट पाणी पिताना व जमिनीत गारसातील पाणी पुसक किंवा वाया जाते. त्यासाठी गरजेनुसार हवे तितकेच पाणी द्यावे. घाहूबाहेरील पाणी बचत करणे सध्या आहे. घाहू सुनिश्चितपणाबरोबर आपला सुसंस्काराची दिवेन.
- 5) घरातील लहान मुलांमध्ये देखील बराच पाण्याचा अपव्यय होतो. शाळेतील शिक्षक व मातकांनी मुलांना दैनंदिन पाणी वापरण्याबत योग्य पुरवठा केल्याने भविष्यात पाण्याची बरीच बचत करता येऊ शकते.
- 6) पाण्याने काल पसल टेंकलेले हुंडे, काळ्या, बायल्या आज ‘पाणी शिळे’ झाले म्हणून फेकून दिल्यानेसुद्धा पाण्याची नासाडी व दुर्नययोग होतो. झाडून टेंकलेले पाणी कधीही खराब होत नसते. पाण्याच्या एकूण वापरापैकी ७५% ते ८०% पाणी गटारात सोपून दिले जाते. धरण, नदी, विहीर या ठिकाणचे पाणी हे प्रवाहातून मिळतात शुध्द असते. केवळ सान्नी सध्या जेथे-जेथे निसर्गाची आज्ञा. तेथे-तेथे निसर्ग अस्तुत्य झाला ! तेव्हा जल प्रदुषण टाळणे हे वैधीत तितकेच महत्त्वाचे.
- 7) लक्ष्मीच घर, जिने, अंजना, नाळ्या घुंगारासाठी, वाण-बगिचे वासाठी पिण्याच्या पाण्याचा वापर केला जातो. योग्य व प्रमाणात आणि आपसकावेमुसार वरील आज्ञासाठी पाण्याचा वापर केला गेला तर पाण्याची वेधेही बचत करता येईल.
- 8) आंध्यांबीसाठी शॉपर-शॉपर पॅनेल न वापरता बचती व नग्याचा वापर केल्यास विभाग प्रत्येक मासाली ४० लिटर पाण्याची वेधेही बचत होऊ शकते.
- 9) जेवणाची भांडी घुंगारासाठी ३० लिटर पाणी घुरते आहे. पण नळ घाहू टेंकून किंवा नळाखाली भांडी घुंगारल्या बरोबर पाणी वाया जाते. वासाठी मोठ्या टप किंवा धांड्यात पाणी घेऊन भांडी घुंगारल्या पाणी बचत होऊ शकते.
- 10) सध्याचकासाठी सामान्य घुंगारासाठी १५ लिटर पाणी भरपूर झाले. पण त्यासाठी लागणारे तांबूळ, जाळ, भाज्या इ. वाण-वाण वेळा माण्यातून घुंगार ‘आंधी किती रचण्यात पाळतो’ हे वाखाचिण्याच्या नावात भरपूर प्रमाणात पाण्याचा अपव्यय व जीवनासंबंधीसुद्धा घाहून जाताना, वाकामी ४० लिटर पाणी व्यर्थ जाते.
- 11) गार सभळ करताना, बाडी करताना वॉश बेसिनचा नळ घाहू राहिल्यात एक-दोन लिटरपध्द होणाऱ्या कामासाठी १०-१२ लिटर पाणी वापरले जाते.
- 12) परदेशीचे अनुकरण करत असताना साध्या पावतीच्या टॉयलेटासाठी ३-४ लिटर पाणी घुरते मासाली असताना कलज म्हणित साधार एक वेळेस १५-२० लिटर पाण्याची नासाडी होते. प्रगत देशात मासाली ३५० लिटर पाणी केवळ पाण्याची घुंगारता, योग्य नियंत्रण व नियंत्रित लोकसंख्येमुळे सध्या होत. पण आपले काय? विचार व सुची करा !!!
- 13) कसल्याने घातल्यात अनेक लक्षावधी व सानुकरता नळाचे कडे सानुकरता किंवा तुटलेल्या उपलब्ध असल्याने पाण्याचा वापरानेसा मासाली अर्थिक होतो.
- 14) पाण्याचा वापर सगळ्या घुंगारातून आगातील लोकांना आघोळ तर नष्टेच पिण्याच्या पाण्यासाठी फिल्टर गेल अंतर पाणी टाकून घडून, अक्षय्य, अगुने पाणी फिल्टर सासोळा भटकलींनंतर निकते. पाण्याची अक्षय्य हि तर घुंगार-निष्कार पाणी-घाडी, आठे व वेडी साठी उपेक्षा तर किती अपेक्षा ? कल्पना करा ! घुंगाराने पाण्याने सध्या असलेल्या नीच लोकांच्या परिस्थितीत आपले वास्तव्य आहे. पण साधा अर्थ पाणी कधीही वापरले तरी घालेल आहे नष्टे !

असा मग संकेत ? पुढे निष्कार ‘बी’ मोठ्या पाण्याचा प्रत्येक थेंब सात्रभरे हे पाठे आठ करीत ! पाण्याचा अपव्यय ही कल्पना नाही व गुमनाम करून घेतिल वेगळ नाही ! कारण पाणी म्हणजे ‘अमृत’ ! पाणी म्हणजे ‘जीवन’.

सौजन्य :- संपादी परिचार-वजरात आजी
आज्ञात विर मंडळ- वजरात आजी
बी. रमेशचंद्र जोसय्यात, बी. प्रशांत पांड्या

सौजन्य :- आ. दिवाकर हांडावत सध्या
अभिप्रायासाठी संपर्क :-

(Signature)

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.ED.)
Dumbarwadi(Otur) Tal, Junnar, Dist. Pune.

Use both side of paper-

Maximizing Paper Usage by Printing on Both Sides

Using both sides of paper, also known as double-sided or duplex printing, is an effective way to reduce paper waste, save money, and minimize your environmental impact. By incorporating double-sided printing into your daily routines, you can make a positive impact on both your finances and the environment. It's a small change that can yield significant benefits.

[Signature]
Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

- The institute insist each and everyone to use both sides of paper

This initiative demonstrates the campus's dedication to sustainability and environmentally conscious practices, aligning with broader environmental goals and setting an example for environmentally responsible behaviour within the institution.

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.